

Završna konferencija projekta Pannonia-Organica iz IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska-Srbija, održana je 7. oktobara 2014. godine, u Skupštini AP Vojvodine, posle godinu i po dana vrlo lepe saradnje između opštine Bilje i Zelene mreže Vojvodine.

Obraćajući se prisutnima, pomoćnica pokrajinskog sekretara za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova u Vladi Vojvodine, zadužena za oblast ravnopravnosti polova, Anita Beretić, između ostalog istakla nemerljiv učinak Zelene mreže Vojvodine i posebno prof. Branke Lazić, koja je u toku 2013. godine održala 25-30 edukacija na temu organske poljoprivrede za preko 1000 Vojvođanki u vojvođanskim selima.

-To je ogroman potencijal sa kojim ćemo dalje raditi i pokušati, kao što pokušavamo kroz druge naše mreže i programe da pomognemo i osnažimo žene u Vojvodini. Vlada AP Vojvodine nije imala dilemu kada je upitana da li može da podrži sprovođenje ovog IPA projekta. Svaki projekat koji otvara vrata ka Evropi, koji povezuje ljude, koji uklanja prepreke, koji omogućava muškarcima, a naročito ženama da slobodno putuju jedni kod drugih, da slobodno razmenjuju znanja i iskustva, da grade zajedničke programe, biće i u budućnosti sa naše strane podržan - istakla je Anita Beretić, koja se zahvalila gospođi Oliveri Radovanović iz Zelene mreže i partnerima iz Hrvatske, što su projekat uspešno priveli kraju, i što joj je omogućeno da se na početku skupa obrati. Zamenik načelnika opštine Bilje, Varga Gabor, podsetio je da je danas održiva poljoprivreda način proizvodnje posmatran u dužem vremenskom periodu, koji unapređuje kvalitet životne sredine, i resurse na kojima se proizvodnja zasniva. Ekološka poljoprivreda zadovoljava potrebe čovečanstva za prvenstveno zdravom hranom, a istovremeno ima i ekonomsku isplativost, pa time unapređuje kvalitet života pojedinih proizvođača i društva u celini.

-Upravo je održiva poljoprivreda bila tačka sa koje je počeo interes opštine Bilje da se pridruži Zelenoj mreži Vojvodine u ovom projektu, na čemu smo im jako zahvalni. Sa strane opštine Bilje imali smo jako dobre pomagače, u Ecorural netu, Centru za poduzetništvo i tržnicama Osijek - rekao je gospodina Varga. Tom prilikom gospodin Varga je naglasio da su glavni ciljevi projekta, identifikovanje i postavljanje transnacionalne mreže ekoloških proizvođača, unapređenje prekogranične poslovne saradnje i razne naučno istraživačke aktivnosti, edukovanje učesnika mreže Pannonia-Organica sa ciljem usvajanja EU standarda u ekološkoj proizvodnji i pripremanje za nastup na evropskom tržištu po njima u celosti ispunjeni.

-U Osijeku smo uspeli organizovati tzv. „Zeleni četvrtak“ na kojem se predstavljaju domaći ekološki proizvođači; u saradnji sa Poljoprivrednim fakultetom iz Osijeka, opština Bilje nastoji realizovati jedan manji pogon za sušenje i pakovanje ekoloških proizvoda, neku vrstu inkubatora za ekološke proizvođače koji nemaju dovoljno vlastitih sredstava za ulaganje u tom

smeru; dvorac Evgena Savojskog, biser ove opštine, planira se da bude deo turističke ture, koji vodi do Budimpešte i Beča, gde je ovaj slavni austrijski vojskovođa i državnik imao svoja velepna zdanja.

-Projekat smo zamislili kao jedno dete koje se rodilo, koje je prohodalo, završilo je i škole, i sada je spremno da samostalno krene u život. Naravno da znanja i poznanstva stečena ovim projektom neće biti zaboravljena - zaključio je gospodin Varga. Gospođa Olivera Radovanović priznala je da je stojeći na kraju projekta dugog osamnaest meseci izuzetno uzbuđena jer je okružena prijateljima. Ona je iskoristila ovu priliku da se zahvali, pre svih opštini Bilje, jer se retko dešava da jedna lokalna zajednica prihvati za projektnog partnera NVO.

-Upoznali smo vas jako dobro, radili smo zajedno i to prevazili sve ono što nas je očekivalo na očekivan, i možda na neočekivan način. Radili smo kao tim. Ovaj projekat mi je doneo bogatstvo u ljudima. s druge strane otvorio je mnoge vidike u oblasti kojom se i bavimo - organskom poljoprivredom. Videli smo gde, ko, kako proizvodi, šta je to što nedostaje nama, šta bismo mogli bolje, i kako zajedno možemo, a možemo - podvukla je gospođa Radovanović. Ona je zahvalnost uputila i Vladi AP Vojvodine, posebno gospođi Aniti Beretić i gospodinu Miroslavu Vasinu, koji su pokazali izuzetan senzibilitet za oblast organske poljoprivrede, videći je kao stratešku mogućnost ekonomskog napretka Vojvodine, ali i celom Sekretarijatu. Izrazila je nadu da će Pokrajinska vlada biti ta preko koje će organska proizvodnja, koja je sada ušla na velika vrata, zauzeti jedno čvrsto, stabilno mesto u pripadajućem sektoru, i da će biti ozbiljna strateška grana poljoprivrede u Vojvodini. Tom prilikom gospođa Olivera Radovanović zahvalila se i partnerskim organizacijama: Zdravo Organic iz Selenče, i Jozefu Gašparovskom, njenom direktoru, te NVO Inno Focus, Beograd i Viti Latinović-Nenadić, koja je pomogla na upravljanju projektom. Zahvalila se mnogim profesorima Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, Centru za poduzetništvo iz Osijeka i gospođi Ljerki Kujundžić iz Tržnice Osijek.

-Ja mislim da će ovo naše prijateljstvo da se nastavi jer ovaj projekat je stimulisao ne samo organsku proizvodnju, nego i ljude koji su shvatili da je organska proizvodnja, proizvodnja budućnosti, i da je ovaj projekat uticao da se njeno mesto, kao strateške poljoprivredne grane, učvrsti.

Gospođa Ljiljana Olujić iz Ecorural Net, je izrazila zadovoljstvo što je zajedno sa ekološkim proizvođačima, imala priliku da upozna puno dobrih ljudi i sa puno dobrih ideja. Posebno je zadovoljstvo bilo raditi sa profesoricom Brankom Lazić, koja se nesebično davala i na predavanjima, ali i mimo njih.

Pre prezentovanja učinjenog sa srpske i hrvatske strane, vezano za projekat Pannonia-Organica, prisutni su mogli da pogledaju dva filma, jedan snimljen na pijaci „Moj salaš“ u Novom Sadu, 26. juna 2014. godine, kada su predstavljene mape organskih aktera u bačkoj i osiječkoj-baranskoj županiji, na kojem su bili prisutni i gosti iz Hrvatske; drugi 6. septembra na Sajmu ekoloških proizvođača u Bilju, pri uzvratnoj poseti bačkih proizvođača organskih poljoprivrednih proizvoda.

Ovaj projekat je jako dobro ocenila i evropska delegacija iz Brisela. Dobijena je potvrda da je projekt Pannonia-Organica iz IPA programa prekogranične saradnje Hrvatska-Srbija procejen kao primer dobre prakse i biće uvršten u kategoriju bolje sprovedenih projekata.

[Više fotografija možete da pogledate o v d e.](#)